

վասն կենաց և բարօրութեան Բագուայ Հասարակութեան և գործող անձանց, և յետ այնր Էքզարխն առաջարկեաց վասն կենաց Կայսեր. իսկ կառավարչապետն յոտին կանգնեալ և ամենեքեան, առաջարկեաց զբաժակ վասն կենաց և երջանկութեան Կայսրուհւհայն: Ի զուարճագէմ խօսակցութեանն՝ դարձաւ առ իս և եհարց. «Այդ 1854 թուի պատերազմական Խաչն ո՞ր տեղ էք ստացել» զբառս հարցմանն իմանալով՝ իսկոյն պատասխանեցի՝ «Եջմիածին»։ Կայսրն քաղցրութեամբ կրկնեաց «Այն Եջմիածին — да, Эчмiадзинъ: Եւ այսպէս զուարճութեամբ հաշուեցաք քան թէ կերաք զ15 և աւելի տեսակս կերակրոց և զ6 տեսակս ըմբելեաց:

Յետ հացկերութին Կայսրն կանգնեալ յոտին և ամենեքեան՝ Էքզարխն «Ջլիութիւն սեղանոյս». ասելով՝ օրհնեաց զսեղանն. իսկ Կայսրն և Կայսրուհին բաւական սկսան խօսակցիլ ընդ աստիճանաւորս զուարճաբանութեամբ և ծիծաղելով — ընտանեբար. ապա՝ Էքզարխն մերձենալով առ Կայսրն՝ և խոնարհեցուցանելով զգլուխն՝ ողջունեաց զԿայսրն և Կայսրն զձեռն տալով՝ մնաք բարեաւ ասաց. յետ որոյ՝ ըստ օրինակի Էքզարխին և ես մերձեցալ առ Կայսրն ողջունել և բարի ճանապարհ մաղթել. և Կայսրն նոյնպէս զձեռն տալով ինձ՝ ասաց մնաք բարեաւ. յետոյ Էքզարխն դիմեաց առ Կայսրուհին գնաք բարեաւ ասելով. և Կայսրուհին մեկնեաց զձեռն առ Էքզարխն ի համբուրել, ուստի և Էքզարխն համբուրեաց զձեռն Կայսրուհւհայն. նոյնպէս և ես հետեւելով օրինակի Էքզարխին՝ համբուրեցի զձեռն Կայսրուհւհայն գնաք բարեաւ ասելով:

Եւ ապա Կայսրն դարձուցեալ զերեսս առ բազմականսն՝ ասաց «մնաք բարեաւ, պարոնայք». և ընդ Կայսրուհւհայն և ընդ ժառանգին անցին ի ներքին սենեակն ի հանգստանալ. որ 9 1/2 էր ժամու. և մեք եւս գնացաք ի մեր բնակութիւնս: Իսկ ի 10 1/2 ժամուն երեկոյեան Կայսրն իւրայնովքն հանդերձ գնաց ի կայարանն երկաթուղւոյն և մեծաւ գոհունակութեամբ մեկնեցաւ ի Բագուայ, և եկեղեցիքն ամենայն զանգակահարութեամբ զբարի ճանապարհ մաղթեցին Կայսրն և Կայսերական գերդաստանին:

Կայսրն ի լինելն ի Բագուայցելութիւն արար եկեղեցեաց ռուսաց և արքունի ուսումնարանաց և հիւանդաց, և բանտարկե-